

Dictamen en relació amb la consulta formulada per un Ajuntament sobre una petició de supressió de dades personals

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades una consulta de l'alcalde de d'un Ajuntament en relació amb una petició d'una veïna del municipi que demana que s'esborrin les seves dades personals (nom i cognoms i DNI) de l'Acta del Ple on s'escullen els membres de les meses de les eleccions al Parlament de Catalunya que figura accessible a la seu electrònica de l'Ajuntament.

En la consulta s'exposa que *"en el seu moment en base a les disposicions de Llei 5/1985, de 19 de juny, de Règim Electoral General i Llei 7/1985 LBRL es va procedir a transcriure aquestes dades a l'acta del Ple, per identificar a la persona en base als models aprovats per la Junta electoral central". S'esmenta també que "pot haver problemes, ja que aquesta acta s'ha tramés al portal de transparència i pot existir problemes al cap de 5 anys per esborrar aquestes dades"* Tenint en compte aquestes consideracions es demana el parer d'aquesta Autoritat sobre si l'Ajuntament ha d'estimar la petició efectuada.

Atès que la resposta a la consulta pot variar en funció de quin sigui l'objecte concret de la petició efectuada per la sol·licitant, es demana a l'ajuntament que aporti un còpia de la mateixa.

Analitzada la consulta i la sol·licitud d'exercici de drets que la fonamenta, d'acord amb l'informe de l'Assessoria Jurídica emeto el dictamen següent:

Fonaments Jurídics

I

(...)

II

L'article 17 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (en endavant, l'RGPD), amb el títol *"Derecho de supresión («el derecho al olvido»)"*, regula el dret que tenen els titulars de dades personals a sol·licitar als responsables del tractament la supressió de les dades de la seva titularitat sobre les quals el responsable estigui efectuant un tractament, en els termes següents:

"1. El interesado tendrá derecho a obtener sin dilación indebida del responsable del tratamiento la supresión de los datos personales que le conciernan, el cual estará obligado a suprimir sin dilación indebida los datos personales cuando concorra alguna de las circunstancias siguientes:

a) los datos personales ya no sean necesarios en relación con los fines para los que fueron recogidos o tratados de otro modo;

b) el interesado retire el consentimiento en que se basa el tratamiento de conformidad con el artículo 6, apartado 1, letra a), o el artículo 9, apartado 2, letra a), y este no se base en otro fundamento jurídico;

c) el interesado se oponga al tratamiento con arreglo al artículo 21, apartado 1, y no prevalezcan otros motivos legítimos para el tratamiento, o el interesado se oponga al tratamiento con arreglo al artículo 21, apartado 2;

e) los datos personales deban suprimirse para el cumplimiento de una obligación legal establecida en el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se aplique al responsable del tratamiento;

f) los datos personales se hayan obtenido en relación con la oferta de servicios de la sociedad de la información mencionados en el artículo 8, apartado 1.

2. Cuando haya hecho públicos los datos personales y esté obligado, en virtud de lo dispuesto en el apartado 1, a suprimir dichos datos, el responsable del tratamiento, teniendo en cuenta la tecnología disponible y el coste de su aplicación, adoptará medidas razonables, incluidas medidas técnicas, con miras a informar a los responsables que estén tratando los datos personales de la solicitud del interesado de supresión de cualquier enlace a esos datos personales, o cualquier copia o réplica de los mismos.

3. Los apartados 1 y 2 no se aplicarán cuando el tratamiento sea necesario:

a) para ejercer el derecho a la libertad de expresión e información;

b) para el cumplimiento de una obligación legal que requiera el tratamiento de datos impuesta por el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se aplique al responsable del tratamiento, o para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable;

c) por razones de interés público en el ámbito de la salud pública de conformidad con el artículo 9, apartado 2, letras h) e i), y apartado 3;

d) con fines de archivo en interés público, fines de investigación científica o histórica o fines estadísticos, de conformidad con el artículo 89, apartado 1, en la medida en que el derecho indicado en el apartado 1 pudiera hacer imposible u obstaculizar gravemente el logro de los objetivos de dicho tratamiento, o

e) para la formulación, el ejercicio o la defensa de reclamaciones”

En relació amb el dret de supressió, el considerant 65 de l'RGPD posa de manifest el següent:

“Los interesados deben tener derecho a que se rectifiquen los datos personales que le conciernen y un «derecho al olvido» si la retención de tales datos infringe el presente Reglamento o el Derecho de la Unión o de los Estados miembros aplicable al responsable del

tratamiento. En particular, los interesados deben tener derecho a que sus datos personales se supriman y dejen de tratarse si ya no son necesarios para los fines para los que fueron recogidos o tratados de otro modo, si los interesados han retirado su consentimiento para el tratamiento o se oponen al tratamiento de datos personales que les conciernen, o si el tratamiento de sus datos personales incumple de otro modo el presente Reglamento. Este derecho es pertinente en particular si el interesado dio su consentimiento siendo niño y no se es plenamente consciente de los riesgos que implica el tratamiento, y más tarde quiere suprimir tales datos personales, especialmente en internet. El interesado debe poder ejercer este derecho aunque ya no sea un niño. Sin embargo, la retención ulterior de los datos personales debe ser lícita cuando sea necesaria para el ejercicio de la libertad de expresión e información, para el cumplimiento de una obligación legal, para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento, por razones de interés público en el ámbito de la salud pública, con fines de archivo en interés público, fines de investigación científica o histórica o fines estadísticos, o para la formulación, el ejercicio o la defensa de reclamaciones.”

Com a punt de partida cal tenir en compte que l'article 17 de l'RGPD regula el dret de supressió com el dret de l'interessat a exigir del responsable del tractament que exclogui del tractament les seves dades personals quan es doni alguna de les circumstàncies previstes en aquest article (les dades ja no són necessàries per a la finalitat que van ser recollides, l'interessat retira el consentiment en què es basa el tractament o s'oposa al mateix i no existeix una altra base legítima per al tractament, el tractament infringeix els principis del RGPD, o per imperatiu legal).

El dret a la supressió (o el dret a l'oblit), és un dret personalíssim i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades personals. És per això que les limitacions a aquest dret de supressió han de ser les mínimes atès que mitjançant el seu exercici es garanteix l'efectivitat del dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal. Així, els casos en què l'RGPD exceptua el dret a la supressió i a l'oblit, que es recullen a l'apartat tercer de l'article 17 es limiten a aquells supòsits en els quals el tractament sigui necessari per exercir el dret a la llibertat d'expressió i d'informació, per al compliment d'una obligació legal o una missió en interès públic o l'exercici de poders públics, per raons d'interès públic en l'àmbit de la salut pública, finalitats d'arxiu, investigació científica, històrica o estadística i qüestions relacionades amb la formulació, l'exercici o la defensa de reclamacions. Sens perjudici dels límits previstos a l'article 23 de l'RGPD.

Cal fer esment en aquest punt, que la lletra e) de l'article 17.1 de RGPD estableix com una de les circumstàncies que donen dret a l'interessat a l'obtenció del responsable del tractament la supressió de les seves dades personals, que aquest s'oposi al tractament d'acord amb l'article 21.1 de l'RGPD i no prevalguin altres motius legítims per al tractament.

En aquest sentit, l'RGPD regula en el seu article 21 el dret d'oposició. Als efectes que ara ens interessen, l'article 21 estableix:

“1. El interesado tendrá derecho a oponerse en cualquier momento, por motivos relacionados con su situación particular, a que datos personales que le conciernen sean objeto de un tratamiento basado en lo dispuesto en el artículo 6, apartado 1, letras e) o f), incluida la elaboración de perfiles sobre la base de dichas disposiciones. El responsable del tratamiento dejará de tratar los datos personales, salvo que acredite motivos legítimos imperiosos para el

tratamiento que prevalezcan sobre los intereses, los derechos y las libertades del interesado, o para la formulación, el ejercicio o la defensa de reclamaciones.

(...)

6. Cuando los datos personales se traten con fines de investigación científica o histórica o fines estadísticos de conformidad con el artículo 89, apartado 1, el interesado tendrá derecho, por motivos relacionados con su situación particular, a oponerse al tratamiento de datos personales que le conciernan, salvo que sea necesario para el cumplimiento de una misión realizada por razones de interés público.”

III

En el cas que ens ocupa cal referir-se en primer lloc al fet que, a la vista dels termes en què la persona sol·licitant formula la seva petició davant l'Ajuntament, la seva pretensió té per objecte que l'Ajuntament no difongui a internet les dades personals (nom i cognom juntament amb el seu DNI) que consten a l'Acta del Ple de l'Ajuntament que tenia per objecte deixar constància del sorteig per a la designació dels membres de les meses electorals a les eleccions al Parlament de Catalunya de l'any 2015, que, segons indica, es troba publicada a l'adreça electrònica: (...).

Efectivament, s'ha pogut constatar que efectuant una cerca a internet partir del nom de la sol·licitant, el cercador ofereix a través de l'adreça (...), un accés a l'acta de la sessió del ple de l'Ajuntament que té com a ordre del dia el "Sorteig per designar els membres de les meses electorals per a les eleccions autonòmiques del 27 de setembre de 2015", en la qual apareixen els noms i cognoms i el DNI de les persones que varen ser designades per formar part de les meses electorals juntament amb els càrrecs que aquestes persones havien d'exercir en les meses electorals.

Aquesta adreça (segons la informació publicada a internet) correspondria al servei prestat als ens locals pel Consorci AOC que permet la publicació automatitzada de les actes del Ple a través de la seva solució de Portal de Transparència i Dades Obertes i de seu-e.

Així mateix, aquesta cerca també dona com a resultat l'adreça electrònica (...), que permet l'accés la mateixa acta amb la relació amb el nom i cognoms, sense incloure el DNI, de totes les persones que van ser designades i el càrrecs que corresponia exercir a cadascuna d'aquestes.

En conseqüència, i atesa la manera com es formula la petició sembla que cal considerar que la persona sol·licitant està exercint davant de l'Ajuntament el dret d'oposició, atès que la seva voluntat és la d'oposar-se a un determinat tractament, la publicació de les seves dades, opció expressament recollida a l'article 21 de l'RGPD. L'exercici del dret de supressió comportaria que l'Ajuntament elimini aquestes dades de qualsevol suport de l'Ajuntament en el qual puguin constar, mentre que en l'oposició només es pretén evitar un determinat tractament, en aquest cas la difusió a través d'internet.

IV

Centrada la consulta en aquests termes escau analitzar si es donen en aquest cas els requisits que l'article 21 RGPD estableix respecte del dret d'oposició i, en conseqüència, si es considera

justificat evitar la difusió de les dades de la persona sol·licitant respecte del tractament a què fa referència la seva petició.

En primer lloc, per a l'exercici del dret d'oposició les dades de la persona sol·licitant han de ser objecte d'un tractament basat en el que disposa l'article 6.1 lletres e) o f) de l'RGPD. Es a dir el tractament ha de ser necessari per al compliment d'una missió realitzada en interès públic o en l'exercici de poders públics conferits al responsable del tractament (6.1.e); o bé per a la satisfacció de d'interessos legítims perseguits pel responsable del tractament o por un tercer (6.1.f)

L'article 26 de la Llei 5/1985, de 19 de juny, de Règim Electoral General estableix que:

“1. La formación de las Mesas compete a los Ayuntamientos, bajo la supervisión de las Juntas Electorales de Zona.

2. El Presidente y los vocales de cada Mesa son designados por sorteo público entre la totalidad de las personas incluidas en la lista de electores de la Mesa correspondiente, que sepan leer y escribir y sean menores de setenta años, si bien a partir de los sesenta y cinco años podrán manifestar su renuncia en el plazo de siete días. El Presidente deberá tener el título de Bachiller o el de Formación Profesional de segundo Grado, o subsidiariamente el de Graduado Escolar o equivalente.

3. Se procede de la misma forma al nombramiento de dos suplentes para cada uno de los miembros de la Mesa.

4. Los sorteos arriba mencionados se realizaran entre los días vigésimo quinto y vigésimo noveno posteriores a la convocatoria.”

D'acord amb aquest article els ajuntaments tenen encomanada la formació de les meses electorals. A tal efecte han d'efectuar un sorteig públic per designar el president i els vocals de les meses electorals, així com dels suplents dels mateixos. El sorteig a que fa referència la normativa electoral s'efectua d'acord amb la normativa de règim local i les recomanacions de la Junta Electoral Central en una sessió del Ple municipal. És doncs una exigència de la normativa electoral que l'acte de designació dels membres de les meses electorals s'efectuï en una sessió pública.

De les sessions dels Plens municipals s'estén la corresponent acta en la qual ha de constar la informació definida a l'article 109 del Real Decreto 2568/1986, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'Organització, Funcionament i Règim Jurídic de les Entitats Locals, entre la qual caldrà deixar constància, entre d'altres aspectes, dels acord que s'adoptin. Un cop aprovades pel Ple, les actes es transcriuen al corresponent Llibre d'Actes del municipi.(article 110 de la mateixa norma).

Pel que fa a la publicació de les actes dels Plens al web municipal, l'article 10.2 de la Llei 29/2010, del 3 d'agost, de l'ús dels mitjans electrònics del sector públic (LUMESPC) estableix:

“Les entitats locals han de publicar en llur seu electrònica les actes de les sessions del ple. En llur publicació, s'han de tenir en compte els principis i les garanties que estableix la normativa de protecció de dades i la de protecció del dret a l'honor i a la intimitat. A aquests efectes, s'hi

poden incloure dades de caràcter personal sense comptar amb el consentiment de la persona interessada, si es tracta de dades referents a actes debatuts al ple de la corporació o a disposicions objecte de publicació en el butlletí oficial corresponent. En la resta de supòsits, sens perjudici del que disposin altres lleis, la publicació únicament és possible si es compta amb el consentiment de la persona interessada o les dades no es poden, en cap cas, vincular amb la persona interessada mateixa.”

Aquesta norma estableix amb caràcter preceptiu la publicació de les actes de les sessions del Ple. Ara bé, aquesta habilitació està condicionada al compliment de la “*normativa de protecció de dades i la de protecció del dret a l’honor i a la intimitat*” i, limitada a dades referents a actes debatuts al ple de la corporació o a disposicions objecte de publicació en el butlletí oficial corresponent. En la resta de supòsits, (per exemple, preguntes, mocions i interpel·lacions que s’hagin pogut produir en el ple però que no estiguin vinculades a un acte o disposició adoptat en el plenari), únicament és possible si es compta amb el consentiment de la persona interessada o les dades no es poden, en cap cas, vincular amb la persona interessada mateixa.

D’acord amb la normativa esmentada el tractament de les dades dels electors que són designats membres de les meses electorals per part de l’Ajuntament és un tractament legítim en relació amb l’article 6.1.e) de l’RGPD (el tractament és necessari per al compliment d’una missió realitzada en l’exercici de poders públics conferits al responsable del tractament)

Ara bé, cal tenir en consideració que qualsevol tractament de dades, a més de ser lícit, s’ha d’adequar a la resta de principis i garanties previstos a l’RGPD, especialment als principis de limitació de la finalitat, minimització de dades, exactitud i limitació del termini de conservació, recollits a l’article 5 de l’RGPD.

En segon lloc, l’exercici del dret d’oposició està relacionat amb l’existència de circumstàncies particulars de la persona sol·licitant. En el cas que ens ocupa la persona sol·licitant no al·lega cap circumstància relacionada amb la seva situació personal que sustenti la seva petició. En qualsevol cas, l’article 21 de l’RGPD atribueix al responsable del tractament la càrrega d’acreditar l’existència de “*motivos legítimos imperiosos para el tratamiento que prevalezcan sobre los intereses, los derechos y las libertades del interesado, o para la formulación, el ejercicio o la defensa de reclamaciones*”.

Com s’ha pogut comprovar, en efectuar una cerca a internet amb el nom de la persona sol·licitant es pot accedir a la pàgina web de l’Ajuntament on està publicada l’acta controvertida en la que consten identificades les persones seleccionades per integrar les meses electorals amb el seu nom i cognom i, així mateix, al repositori d’actes de l’ajuntament de la seu electrònica on es troba també publicada la mateixa acta però en aquesta s’inclou el nom i cognoms, juntament amb el DNI de les persones seleccionades.

La finalitat d’aquest tractament no és altra que la transparència de la realització l’acte públic del sorteig de les persones que havien d’integrar les meses electorals de les eleccions al Parlament de Catalunya de l’any 2015 i de les funcions encomandes a les mateixes en aquelles meses electorals.

És dona la circumstància que el propi transcurs del temps posaria de manifest que les dades personals que permeten identificar les persones escollides per formar part d’aquestes meses

electorals ja no són necessàries atès que la finalitat per a les quals van ser objecte de tractament ja es pot considerar assolida. Després de 5 anys de la realització del procés electoral, i d'haver-se complert ja més d'una legislatura sencera, d'acord amb els principis de minimització (art. 5.1.c RGPD) i el principi de limitació del període de conservació (art. 5.1.e), no sembla que sigui pertinent ni necessari mantenir la publicació de les dades personals de les persones que en el seu dia van formar part d'una mesa electoral.

Per altra banda, respecte a la publicació d'actes administratius, cal tenir en consideració que la disposició addicional setena de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD) estableix els criteris a seguir a l'hora d'identificar les persones interessades. Així, aquesta disposició estableix que en les publicacions d'actes administratius s'ha d'identificar les persones interessades amb les dades del nom, cognoms i quatre xifres numèriques aleatòries del DNI, número d'identitat d'estranger, passaport o document equivalent.

Convé recordar que, de forma provisional fins el moment en què els òrgans de govern i les administracions públiques competents aprovin disposicions per a l'aplicació de l'esmentada disposició addicional setena, les autoritats de protecció de dades han proposat de forma conjunta una Orientació (https://apdcat.gencat.cat/ca/documentacio/guies_basiques/Guies-apdcat/) per a l'aplicació provisional de garanties de protecció de la divulgació del document nacional d'identitat, número d'identitat d'estranger, passaport o document equivalent dels interessats i, al tal efecte han determinat, de manera aleatòria, el grup de quatre xifres que cal publicar per a la identificació dels interessats en les publicacions d'actes administratius.

En qualsevol cas, com ha vingut recomanant aquesta Autoritat, d'acord amb aquesta disposició addicional, no es poden publicar en cap cas el nom i cognoms juntament amb el número complet del DNI, número d'identitat d'estranger, passaport o document equivalent.

Per tant, en el cas que ens ocupa es donen dues circumstàncies a tenir en consideració: per una banda que ambdues publicacions (al web i a la seu electrònica) podrien vulnerar el principi de limitació del termini de conservació, segons el qual les dades no s'han de mantenir de forma que es permeti la identificació dels interessats durant més temps del necessari per a les finalitats del tractament; per altra banda, que la publicació a la seu electrònica esmentada vulneraria el principi de minimització segons el qual les dades han de ser adequades pertinents i limitades a allò necessari en relació amb les finalitats per a les quals son tractades ja que, a més, es publica el nom i cognoms de la persona sol·licitant juntament amb el seu número de DNI.

D'acord amb l'exposat i tret que l'Ajuntament, com a responsable del tractament, acrediti l'existència de "*motivos legítimos imperiosos para el tratamiento que prevalezcan sobre los intereses, los derechos y las libertades del interesado, o para la formulación, el ejercicio o la defensa de reclamaciones*" s'hauria de reconèixer el dret d'oposició de la persona sol·licitant pel que fa a la difusió de les seves dades personals a través de les publicacions esmentades.

L'Ajuntament haurà d'excloure les dades personals de la persona sol·licitant pel que fa a la seva publicació en la seu electrònica o pàgina web municipal i, cas d'haver-la tramés un tercer, com podria ser en aquest cas el Consorci AOC com a prestador del servei de seu-e, haurà d'informar a aquest tercer del resultat de l'exercici del dret d'oposició per tal que aquest exclogui les dades

personals de la persona sol·licitant de qualsevol còpia del document que disposi publicada a Internet (art 19 RGPD).

Això sens perjudici que l'Ajuntament les pugui tractar per a la seva conservació i constància en la documentació municipal.

Conclusions

L'Ajuntament ha d'estimar el dret d'oposició al tractament de les dades personals contingudes en l'Acta de la Sessió del Ple, de la persona sol·licitant i, en conseqüència, ha de prendre les mesures necessàries per excloure de la informació publicada al web municipal les dades de la persona sol·licitant i, cas d'haver-la tramés a un tercer per a la seva publicació a Internet, ha d'informar-lo del resultat de l'exercici del dret d'oposició per tal que aquest també exclougui la informació de qualsevol còpia del document que hagi publicat a internet.

Barcelona 30 de novembre de 2020